

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vladimíra Fučíka a soudců JUDr. Pavla Vlacha a JUDr. Elišky Mrázkové v právní věci

žalobce: **Ing. I. D.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem Mgr. Michalem Žibřidem
sídlem náměstí Tomáše Bati 424, Sezimovo Ústí

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, Praha 2

o zadostiučinění nemajetkové újmy a náhradu škody,

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. 1. 2019, č. j. 14 C 217/2017-116,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve vyhovujícím výroku I. **mění** tak, že se **zamítá** žaloba o zaplacení částky 9 980 Kč s příslušenstvím, jinak se v tomto výroku co do částky 8 260,80 Kč s příslušenstvím **potvrzuje** v tom správném znění, že žalovaná je povinna zaplatit tuto částku s úroky z prodlení ve výši 8,05% ročně od 23. 8. 2017 do zaplacení.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně se ve vyhovujícím výroku II. **mění** tak, že se **zamítá** žaloba o zaplacení částky 27 500 Kč s příslušenstvím, jinak se v tomto výroku co do částky 25 000 Kč s příslušenstvím **potvrzuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 39 750 Kč, do 15 dnů od právní moci rozsudku, k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 18 240,80 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně z částky 62 697,20 Kč od 23. 8. 2017 do 10. 1. 2018 a z částky 18 240,80 Kč od 11. 1. 2018 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), a dále částku 52 500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% z této částky od 23. 8. 2017 do zaplacení v téže lhůtě (výrok II.), co do částky 347 500 Kč s příslušenstvím žalobu zamítl (výrok III.), a uložil žalované povinnost zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 30 740,90 Kč, k rukám jeho advokáta, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.).
2. Soud prvního stupně tak rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal na žalované jednak zadostiučinění za nemajetkovou újmu zaplacením částky 400 000 Kč, jednak náhrady škody zaplacením částky 80 938 Kč, obojí s úrokem z prodlení v zákonné výši od 23. 8. 2017 do zaplacení. Ty mu měly vzniknout následkem trestního stíhání jeho osoby jako obviněného, jež bylo zahájeno usnesením policejního orgánu ze dne 6. 10. 2015 a zastaveno usnesením státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Mostě ze dne 7. 12. 2016 podle § 172 odst. 1 písm. c) tr. řádu. Pokud jde o nemajetkovou újmu, tu žalobce žádá odškodnit za samotné trestní stíhání, tj. z titulu nezákonného rozhodnutí. Požadovaná náhrada škody pak odpovídá žalobcem v průběhu trestního stíhání vynaloženým nákladům obhajoby.
3. Soud prvního stupně vyšel po provedeném dokazování předně ze zjištění odpovídajících žalobou tvrzenému (a mezi účastníky nespornému) průběhu žalobcova trestního stíhání, na něž odvolací soud pro stručnost svého rozhodnutí plně odkazuje. Dále soud prvního stupně zjistil, že žalobce byl v době trestního stíhání živitelem rodiny, měl manželku, tříleté dítě a dvojčata, trpěl depresemi, trestní stíhání prožil v obavách z jeho výsledku a dopadu na rodinu. Byl stíhán pro trestný čin podvodu podle § 209 odst. 1, 4 písm. d) tr. zákoníku, v době zahájení trestního stíhání byl policistou, pročež byl trestním stíháním negativně ovlivněn dvojnásob. Jeho kolegové od policie se o trestním stíhání dozvěděli, nahlíželi na něj tzv. skrz prsty. Dále soud prvního stupně vyšel z toho, že žalobce uplatnil posléze zažalované nároky u žalované dne 22. 2. 2017, a že žalovaná uhradila žalobci až po podání žaloby (26. 9. 2017) na požadovanou náhradu škody částku 62 697,20 Kč, a ve zbytku nároky žalobce odškodnit odmítla. Žalobce vzal žalobu co do této částky zpět, a soud prvního stupně proto řízení o žalobě v tomto rozsahu již v průběhu řízení zastavil.
4. Zbývající nárok na náhradu škody (18 240,80 Kč) a nárok na odškodnění nemajetkové újmy spočívající v tvrzených tíživých imateriálních důsledcích trestního stíhání soud prvního stupně posoudil s poukazem na ustanovení § 1 odst. 1, § 2, § 5, § 7 odst. 1, § 8 odst. 1 a 3 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), v platném znění (dále i jen „OdpŠk“).
5. Na jejich podkladě předně uzavřel, že žalobcovo trestní stíhání je vzhledem k jeho výsledku namístež kvalifikovat jako nezákonné, zakládající nároky jak na náhradu jím způsobené škody, tak v jeho důsledku vzniklé imateriální újmy.
6. Zbývající nárok na náhradu škody, věcně představovaný žalovanou z různých důvodů (k tomu v podrobnostech viz níže) neuznanými úkony obhajoby, soud prvního stupně shledal plně důvodným s tím, že žalobcův obhájce musel dne 23. 10. 2015 nahlédnout do spisu, aby získal

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

podklady pro odůvodnění stížnosti proti zahájení trestního stíhání, k čemuž důvodně náleží i cestovné a „promeškaný čas“. K dalšímu žalovanou sporovanému úkonu, a to výsledku svědka S. dne 18. 5. 2016, se žalobcův obhájce prokazatelně dostavil, a nekonání výsledku svědka nelze klást k jeho tíži, ježto tento postup nezavinil, a o nekonání výsledku nebyl předem zpraven. Námitku žalované stran nevykonání úkonu představovaného podáním návrhu na zastavení trestního stíhání ze dne 17. 2. 2016 neshledal soud prvního stupně důvodnou, neboť žalobce vykonání tohoto úkonu obhajoby doložil. Z těchto důvodů soud prvního stupně žalobě na náhradu škody ve zbývajícím rozsahu, tj. ohledně částky 18 240,80 Kč, vyhověl, a uložil žalované povinnost tuto částku žalobci zaplatit jednak spolu s úrokem z prodlení v zákonné výši z této částky od 11. 1. 2018 do zaplacení, jednak s úrokem z prodlení v zákonné výši z částky 62 697,20 Kč od 23. 8. 2017 do 10. 1. 2018; přisouzení úroků z prodlení však nijak neodůvodnil (poznámka odvolacího soudu).

7. Nárok na odškodnění nemajetkové újmy vzniklé zahájením a vedením trestního stíhání soud prvního stupně posoudil tak, že žalobci v důsledku trestního stíhání vskutku vznikla nemajetková újma, kterou je vzhledem k povaze předmětné trestní věci a následkům způsobeným trestním stíháním v žalobcově osobnostní sféře namísto odškodnit v penězích. V tomto ohledu soud prvního stupně akcentoval, že žalobce byl policistou, tj. osobou, která má sama potírat trestnou činnost, pročež se u ní „předpokládá vyšší míra vnímání dobré pověsti“, že byl stíhán pro závažnou trestnou činnost, kdy mu vedle trestu hrozila pro případ uznání viny i náhrada škody přes 1,5 milionu korun, což by jej ekonomicky zlikvidovalo, a dále že jako manžel a otec tří dětí prožil trestní stíhání v obavách o budoucnost rodiny, jež na něm ekonomicky plně závisela.
8. Zvážením shora uvedeného, a i s přihlédnutím ke srovnatelnému odškodňovacímu případu, za nějž označil věc u něj vedenou pod sp. zn. 12 C 175/2013 (u zdejšího odvolacího soudu pod sp. zn. 69 Co 444/2014), shledal soud prvního stupně adekvátním peněžním odškodněním újmy vzniklé žalobci trestním stíháním částku 52 500 Kč. V této souvislosti rovněž zdůraznil, že trestní stíhání trvalo 14 měsíců, a tedy nijak dlouhou dobu. Proto soud prvního stupně tomuto žalobnímu požadavku v uvedeném rozsahu vyhověl, uložil žalované povinnost zaplatit žalobci tuto částku spolu s úrokem z prodlení, o němž platí již shora na závěr bodu 6 odůvodnění uvedené, tj. absence jakéhokoliv odůvodnění, a ve zbytku (tj. co do částky 347 500 Kč s příslušenstvím) žalobu zamítl.
9. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud prvního stupně s poukazem na § 142 odst. 3 o. s. ř. a příslušná ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále i jen „AT“), podle nichž přiznal plně úspěšnému žalobci náhradu nákladů zastoupení advokátem, vycházející při určení odměny advokáta z tarifní hodnoty podle § 9 odst. 4 písm. a) AT.
10. Žalovaná napadla rozsudek soudu prvního stupně včasným a přípustným odvoláním, podaným jednak proti vyhovujícímu výroku I., pokud jí tam bylo uloženo zaplatit žalobci částku 18 240,80 Kč s úrokem z prodlení z této částky od 11. 1. 2018 do zaplacení (proti přiznání úroku z prodlení z částky 62 697,20 Kč žalovaná podle obsahu odvolání nebrojila), jednak proti vyhovujícímu výroku II., a konečně výslovně i proti nákladovému výroku IV. (aniž by však vůči němu formulovala jakékoliv odvolací námitky).
11. Ve vztahu k výroku I. přisouzené náhradě škody žalovaná vytkla soudu prvního stupně jednak neúplnost jím provedeného posouzení, pokud se nijak nevypořádal s argumentací, že za stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání přísluší obhájci jen poloviční odměna, jednak nesprávnost tohoto posouzení, pokud soud prvního stupně vyhodnotil nahlížením do spisu jako úkon právní služby, a pokud dále přehlédl, že za účast při odpadnuvším výsledku svědka přísluší obhájci náhrada za promeškaný čas odpovídající opět jen poloviční odměně.
12. K přiznanému odškodnění nemajetkové újmy žalovaná namítla, že soud prvního stupně dospěl po provedeném dokazování k nesprávným skutkovým zjištěním o tom, že žalobce byl v době zahájení trestního stíhání policistou, ač ze všech provedených důkazů plyne zjištění právě opačné,

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

tj. že žalobce v této době už u policie nebyl. Žalobce podle názoru žalované v příslušných koncentračních lhůtách ani náležitě netvrdil vznik a povahu nemajetkové újmy, protože je nepřípustné a porušující princip rovnosti stran, aby soud prvního stupně uvedené zjišťoval až z provedeného dokazování, navrženého žalobcem v podání ze dne 25. 7. 2018 jaksi paušálně „k majetkové újmě a následkům v osobnosti člověka“. Z provedeného dokazování navíc vyplynulo, že „tvrzená“ (sic!) „nemajetková újma není v příčinné souvislosti s předmětným trestním stíháním, které bylo zahájeno dne 6. 10. 2015“, neboť „manželka žalobce uvedla, že se ze strachu o rodinu odstěhovali ze svého bydliště v roce 2013, o následcích, které by žalobci odsouzením hrozily, ani nevěděla.“ Stejně tak žalobcova manželka nevěděla ani o tom, kdy žalobce odešel od policie, a tímž deficity podle žalované trpí i výslech policistky M. K., slyšené rovněž jako svědkyně. Žalovaná je tak přesvědčena, že „konstatování nezákonného rozhodnutí“ a vyslovení omluvy, jichž se od ní žalobci již dostalo, je naprosto dostačující satisfakcí. Z uvedených důvodů navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek v odvoláním dotčené části výroku I. a ve výroku II. změnil a žalobu v tomto rozsahu zamítl.

13. Žalobce s odvoláním žalované nesouhlasil, považuje odvolací námitky za nedůvodné, a navrhuje proto potvrzení napadeného rozsudku v odvoláním žalované dotčeném rozsahu jako věcně správného. Veškeré úkony, jež byly obhájcem vyúčtovány v souladu s advokátním tarifem a žalobcem zaplacen, tvoří integrální součást nezbytně a účelně poskytnuté obhajoby, což platí i o zbývajících třech sporných úkonech. Žalobce sice, jak prostřednictvím svého zástupce definitivně stvrdil k dotazu senátu odvolacího soudu, odešel od policie už tři roky před zahájením trestního stíhání, to však podle jeho přesvědčení na důvodnosti přiznání peněžité satisfakce soudem prvního stupně ničeho nemění. Žalobce se v tomto ohledu ostatně spokojil s přiznáním výrazně nižší částky, než požadoval.
14. Odvolací soud přezkoumal v odvoláním žalované dotčeném rozsahu napadený rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a shledal odvolání zčásti důvodným.
15. Ve vztahu ke zbývajícimu nároku na náhradu škody odvolací soud po přezkumu napadeného rozsudku konstatuje, že soud prvního stupně dospěl po provedeném dokazování ke správným skutkovým zjištěním, jimž ostatně žalovaná v odvolání ničeho nevytýká, brojíc výlučně vůči jejich dílem absentujícímu a dílem nesprávnému právnímu posouzení. Z vymezení odvolacích námitek je patrné, že žalovaná nadále nezpochybnuje podání návrhu na zastavení trestního stíhání. O tom, že obhájce žalobce podal stížnost proti usnesení o zahájení, nahlížel do vyšetřovacího spisu a zúčastnil se předem neodvolaného vyšetřovacího úkonu, při němž měl být vyslechnut svědek S., ani nebylo mezi účastníky sporu. Se skutkovými závěry soudu prvního stupně se tak v tomto ohledu odvolací soud jako správnými ztotožňuje a v podrobnostech na ně pro stručnost odůvodnění svého rozhodnutí odkazuje.
16. Jejich právní posouzení však, a v tom je nutno přisvědčit opodstatněným odvolacím námitkám žalované, není správné.
17. Ze soudem prvního stupně citovaného ustanovení § 31 OdpŠk plyne, že poškozený má v rámci náhrady škody nárok na náhradu takových nákladů řízení, které účelně vynaložil na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu (odst. 1). Náklady zastoupení jsou součástí nákladů řízení. Zahrnují účelně vynaložené hotové výdaje a odměnu za zastupování. Výše této odměny se určí podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně (odst. 3).
18. Tímto odkazovaným právním předpisem je podle poznámky pod čarou č. 12 zejména advokátní tarif. Podle něj přísluší za sepsání stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání vskutku jen poloviční mimosmluvní odměna [srov. § 11 odst. 2 písm. d) a § 11 odst. 3 AT, a k tomu žalovanou

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

zcela správně citované usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 1. 2007, sp. zn. 3 To 161/2006, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, trestní část, pod č. 24/2008, akceptované i v judikatuře Ústavního soudu – viz např. usnesení ze dne 22. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 534/18]. Obhájce žalobce sice účtoval za tento úkon právní služby, jak je patrné z faktury ze dne 18. 1. 2017, provedené k důkazu soudem prvního stupně, plnou odměnu [2 300 Kč, potud vzhledem k sazbě dané trestní věci – dvě léta až osm let – správně stanovenou podle § 10 odst. 3 písm. c) AT], na náhradě škody mu však přísluší jen polovina této částky (1 150 Kč) vč. DPH, a ve stejném rozsahu je tudíž žaloba nedůvodná (1 392 Kč). Nahlédnutí do spisu, byť po sepsu blanketní stížnosti a před jejím odůvodněním, není úkon právní služby ve smyslu advokátního tarifu (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 9. 2018, sp. zn. IV. ÚS 2285/18), a proto za ně žalobci na náhradě škody nepřisluší ani odměna, ani náhrady (obojí vč. DPH), které mu v této souvislosti obhájce vyúčtoval zmíněnou fakturou celkem částkou 6 833 Kč. Konečně pokud jde o účast při odročení výsledku svědka S., pak skutečnost, že obhájci nepřisluší odměna a paušální náhrada hotových výdajů, ale toliko náhrada za promeškaný čas ve výši jedné poloviny mimosmluvní odměny podle § 14 odst. 2 AT, vyplývá výslovně z textu tohoto právního předpisu. Žalobci tedy v tomto ohledu nepřisluší dalších 1 755 Kč (1 150 Kč jako polovina odměny, 300 Kč paušální náhrada a odpovídající náhrada za daň z přidané hodnoty ve výši 305 Kč).

19. Proto odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v napadeném vyhovujícím výroku I. co do částky 9 980 Kč (1 392 + 6 833 + 1 755) s příslušenstvím podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil a žalobu v tomto rozsahu zamítl, a ohledně částky 8 260,80 Kč jej podle § 219 o. s. ř. potvrdil jako věcně správný, toliko v tom správném znění, že žalobci z této částky přísluší úrok z prodlení, jak byl důvodně žádán, tj. již od 23. 8. 2017 (předběžné uplatnění nároku dne 22. 2. 2017, § 15 OdpŠk), což žalovaná ostatně ani nesporeovala. Přiznání úroku z prodlení z této částky soudem prvního stupně až od 11. 1. 2018 je zjevnou neprávostí, jejíž procesně nejekonomičtější náprava tak byla provedena potvrzením rozsudku právě „v tom správném znění“.
20. Rovněž v případě nároku na odškodnění za následky trestního stíhání soud prvního stupně učinil podle názoru odvolacího soudu správný skutkový závěr, podle něž žalobci vznikla zahájením a vedením byť relativně nedlouhého trestního stíhání jistá nemajetková újma. Její vznik lze podle odvolacího soudu ztotožnit již vzhledem k rodinné situaci žalobce (živitele manželky a dětí) se zcela pochopitelnými obavami o budoucnost rodiny, hrozilo-li žalobci nadto vedle trestu ve vyšší sazbě odnětí svobody (na dvě léta až osm let) též uložení povinnosti k náhradě vysoké škody. Na tom ničeho nemění zjevná nesprávnost zjištění soudu prvního stupně, že byl žalobce v době zahájení trestního stíhání policistou – již v žalobě se přitom žalobce sám označil jako „bývalý policista.“ Odvolací soud neshledává důvodnou námitku žalované, podle níž žalobce vznik a povahu jemu trestním stíháním vzniklé újmy vůbec netvrdil; již z textu žaloby se podává pravý opak [viz bod 8 písm. c) na straně 3]. Okolnost, odkud a kam se žalobce s rodinou odstěhovali podle výpovědi svědkyně D. v roce 2013, postrádá podle odvolacího soudu ve zkoumaných souvislostech následků trestního stíhání, zahájeného až o dva roky později, právního významu. Nadto bylo prokázáno, a potud lze zjištění učiněné z výsledku bývalé žalobcovy kolegyně – policistky K. jistě akceptovat, že se o žalobcově trestním stíhání dozvědělo mezi jeho byt i jen bývalými kolegy určité množství osob, v jejichž očích tím byl žalobce dehonestován.
21. Konečně argumentuje-li žalovaná ve prospěch nedůvodnosti finanční satisfakce tím, že již žalobce morálně odškodnila ve stanovisku zachycujícím výsledek předběžného projednání jeho nároku, pak i tuto obranu nelze podle odvolacího soudu shledat důvodnou. Obsahem morálního zadostiučnění daného žalovanou v rámci předběžného projednání, ať už ve formě konstatování nebo omluvy jakožto projevu vstřícné vůle státu uznat chybu, by totiž v obou případech mělo být postižení *porušení práva* či práv poškozeného, k nimž trestním stíháním došlo (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3850/2014, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí

a stanovisek pod č. 37/2015, a tam citovanou další četnou judikaturu dovolacího soudu). Nic takového však ve stanovisku žalované ze dne 2. 1. 2018, v němž žalovaná konstatuje „vydání nezákonného rozhodnutí“ a omlouvá se za ně, uvedeno není. Vydání nezákonného rozhodnutí samo o sobě není důvodem pro dání zadostiučinění, tím je až vznik újmy v jeho důsledku (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2018, sp. zn. 30 Cdo 2828/2016). Platí-li, jak uvedl Nejvyšší soud v již zmíněném R 37/2015, že není důvod, aby požadavky kladené v tomto ohledu na soudní rozhodnutí „nemělo splňovat i stanovisko příslušného úřadu v rámci předběžného projednání“, pak z toho pro souzenou věc plyne závěr, že stanovisko ze dne 2. 1. 2018 nemá, pokud jde o újmu způsobenou trestním stíháním, žádné satisfakční účinky.

22.Co do základu pak soud prvního stupně podle odvolacího soudu nepochybil ani při právním posouzení nároku na odškodnění nemajetkové újmy, dovodil-li, že vzhledem ke kritériím uvedeným v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 122/2012 (byť je necitoval), je namíste poskytnout žalobci zadostiučinění v penězích. Mechanický způsob, jakým dospěl k určení jeho výše, však nemůže obstát (viz právě již R 122/2012). Ke srovnání s výší odškodnění v jiných případech, jehož obecný význam sice soud prvního stupně úvodem zdůraznil, posléze je však neprovedl, odvolací soud uvádí následující.

23.Ve věcech vedených u zdejšího soudu jako soudu odvolacího pod sp. zn. 13 Co 276/2017 a sp. zn. 20 Co 239/2017 byli z titulu nezákonného trestního stíhání odškodnění shodnou částkou **50 000 Kč** dva spoluobžalovaní, stíhaní bezmála deset let (za nepřiměřenou délku stíhání však byli odškodnění samostatně) pro trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a), odst. 4 tr. zákona, za což jim hrozil rovněž trest odnětí svobody na dvě léta až osm let, a jimž vznikly rámcově srovnatelné osobnostní následky jako v žalobcově případě (reálné ohrožení nepodmíněným trestem odnětí svobody, k němuž ovšem nadto byli v průběhu řízení nepravomocně odsouzeni soudem prvního stupně, stres, obavy o budoucnost rodiny, přičemž v případě poškozeného ve věci 13 Co 276/2017 šlo o otce nezletilého syna, který mu byl rozhodnutím soudu svěřen do výhradní péče). Jde o případy dílem analogické žalobcově situaci, délka trestního stíhání je však nesrovnatelná, stejně jako to, že stíhání dospělo až do soudní fáze, v jejímž rámci obžalovaní nadto čelili nepravomocnému odsuzujícímu rozsudku.

24.Ve věci vedené u zdejšího soudu jako soudu odvolacího pod sp. zn. 13 Co 250/2018 byl částkou **150 000 Kč** odškodněn z téhož titulu obžalovaný stíhaný rovněž bezmála deset let (i on byl za nepřiměřenou délku stíhání odškodněn samostatně) pro zvláště závažný úmyslný trestný čin majetkové povahy (podvod se způsobením škody velkého rozsahu) s hrozbou trestu odnětí svobody na 10 až 15 let. I on prožil trestní stíhání v obavách o budoucnost rodiny, když byl při zahájení trestního stíhání otcem malého dítěte, odložil však další plánované rodičovství, pociťoval stres, jehož míru nemohla nezvýšit skutečnost, že mu byl soudem prvního stupně nepravomocně uložen šestiletý nepodmíněný trest odnětí svobody. Tato zvýšená nejistota trvala deset měsíců, jež uplynuly do zrušení odsuzujícího rozsudku odvolacím soudem, který věc rovněž vrátil až do přípravného řízení. Poškozený byl tři roky omezen v možnosti vycestování do zahraničí, neboť mu byl po tuto dobu odebrán cestovní pas. Trestní věc byla rozsáhle medializována („kauza investičního fondu Trend“), a to zejm. v souvislosti s vyhlášením odsuzujícího rozsudku, kdy byly obrazové a zvukové záznamy z tohoto vyhlášení odvysílány v celostátních médiích (mj. několika televizními stanicemi v hlavních zpravodajských pořadech), poškozený zde byl identifikován jak podobou, tak jménem a příjmením, a rozsudek sám byl při jeho vyhlášení odůvodněn mediálně velmi atraktivním způsobem. Individuální odlišnosti oproti žalobcově věci jsou zřejmé (vyšší trestní sazba, nepravomocné odsouzení, výrazně delší trestní stíhání, rozsáhlá medializace).

25.Odškodnění částkou **80 000 Kč** se dostalo obžalovanému v trestní věci, jež byla v odškodňovacím řízení posuzována u zdejšího soudu jako soudu odvolacího pod sp. zn. 17 Co

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

363/2016. Šlo o rozsáhle medializované trestní stíhání více osob údajně tvořících tzv. „komando ČEZ“. Poškozený byl po 16 měsících stíhán pro trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 tr. zákona, za který mu bylo možné v případě uznání viny uložit trest odnětí svobody v sazbě od pěti do dvanácti let. Dalších 19 měsíců byl po překvalifikování stíhaných skutků viněn z trestného činu útisku podle § 237 tr. zákona, za který bylo možné uložit trest odnětí svobody v délce nejvýše 6 měsíců. O trestním stíhání poškozeného se dozvědělo velké množství lidí, ten jej prožil pln frustrace a obav, na jeho úvod byl omezen na osobní svobodě zadržením, byl mu zajištěn majetek včetně např. osobního automobilu, trestní stíhání mělo negativní dopad na jeho širší sociální vazby, utrpěl dokonce posttraumatickou stresovou poruchu. Další spoluobžalovaný v této trestní věci, jehož nárok na odškodnění byl posuzován u zdejšího odvolacího soudu pod sp. zn. 68 Co 237/2014, pak obdržel z téhož důvodu částku **50 000 Kč**.

26. Ve věci posuzované posléze Nejvyšším soudem pod sp. zn. 30 Cdo 2236/2017 byl poškozený trestně stíhán bezmála osm let pro trestné činy zpronevěry a podvodu, trestní stíhání jej poznamenalo psychicky, zaznamenal útlum v podnikání. Na odškodnění nemajetkové újmy z tohoto titulu obdržel částku **50 000 Kč** (kterou, pravda, i požadoval). Jeho dovolání bylo odmítnuto. Ve věci posuzované posléze Nejvyšším soudem pod sp. zn. 30 Cdo 1714/2014 (u zdejšího odvolacího soudu vedeno pod sp. zn. 19 Co 437/2013) poškozená obdržela zcela shodnou částku, tj. **50 000 Kč**, přičemž byla trestně stíhána šest a čtvrt roku (a z důvodu délky trestního stíhání odškodněna samostatně) pro trestný čin zatajení věci podle § 254 odst. 1, odst. 2 tr. zákona, a po překvalifikování (ve zhruba polovině trestního stíhání) pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 tr. zákona, § 254 odst. 1, odst. 2 trestního zákona, za což jí hrozil trest odnětí svobody na šest měsíců až pět let, resp. na pět až dvanáct let. I její dovolání bylo odmítnuto.

27. S přihlédnutím k výši odškodnění, jež bylo přisouzeno ve shora zmíněných věcech, jakož i vzhledem ke shodám a odlišnostem, jež vykazují s věcí nyní souzenou, je podle odvolacího soudu adekvátním odškodněním žalobci trestním stíháním vzniklé nemajetkové újmy částka 25 000 Kč. Uvedená částka plně odpovídá tomu, že žalobce byl stíhán poměrně krátkou dobu, stíhání mu nezpůsobilo *zásadní* újmy (typu ztráty zaměstnání či přátel, rozvratu manželství apod.), nepřekročilo fázi přípravného řízení, nedostalo se mu žádné širší publicity.

28. Proto odvolací soud změnil napadený vyhovující výrok II. rozsudku soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. tak, že co do částky 27 500 Kč s příslušenstvím žalobu zamítl, a ve zbytku (tj. co do částky 25 000 Kč s příslušenstvím) jej v tomto výroku podle § 219 o. s. ř. potvrdil jako věcně správný.

29. O nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o. s. ř.) rozhodl odvolací soud ve výroku II. podle zásady úspěchu ve věci (§ 224 odst. 1, § 142 odst. 2 a 3, § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř.), vycházející předně – stejně jako soud prvního stupně – z toho, že výsledek řízení projevující se tím, že poškozený dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu, lze hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch, byť poškozenému nebylo přiznáno jím požadované plnění v celé jeho výši (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 40/2014). Uvedené pravidlo se přiměřeně uplatní i v odvolacím řízení. V dané věci to znamená, že byť se žalované odvoláním podařilo snížit žalobci soudem prvního stupně přiznané odškodnění imateriální újmy, byl žalobce i v odvolacím řízení ohledně tohoto nároku procesně plně úspěšný, neboť žalovaná s odvoláním v tomto směru neuspěla v plném rozsahu. Dále však odvolací soud vycházel i ze soudem prvního stupně opomenutého pravidla zformulovaného usnesením Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2016, sp. zn. 30 Cdo 1435/2015, uveřejněným ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 68/2018, podle něž je při určování poměru úspěchu a neúspěchu účastníka, který vedle nároku na zadostiučinění za nemajetkovou újmu v řízení uplatnil rovněž nárok (nároky) na jiné peněžité plnění (objektivní kumulace), třeba vycházet ze vzájemného

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

poměru tarifních hodnot takto uplatněných nároků, jež se stanoví podle § 8 a násl. AT. To je přitom i případ žalobce, který vedle nároku na odškodnění nemajetkové újmy uplatnil nárok na náhradu škody. Na ten mu žalovaná po podání žaloby a hluboko po uplynutí zákonné šestiměsíční lhůty plnila částkou 62 697,20 Kč, ze zbývajících částky žalobce neuspěl v rozsahu 9 980 Kč a naopak uspěl co do částky 8 260,80 Kč.

30. Žalobce tak byl v uvedeném smyslu v řízeních před soudy obou stupňů převážně úspěšný, a za jím vynaložené náklady mu proto přísluší následující náhrada.
31. Pokud jde o náklady řízení před soudem prvního stupně, odvolací soud úvodem odkazuje na podrobné odůvodnění nákladového výroku napadeného rozsudku, včetně a zejm. tam provedeného vyčíslení cestovních náhrad žalobcova advokáta, jemuž nemá co vytknout. Poměr tarifních hodnot v řízení před soudem prvního stupně činí 120 958 Kč (50 000 Kč + 70 958 Kč) ku 9 980 Kč ve prospěch žalobce, což znamená, že žalobce uspěl z 92,4% předmětu řízení, a přísluší mu proto 84,8% jeho plných nákladů (§ 142 odst. 2 o. s. ř. – pravidlo odečtu neúspěchu od úspěchu). Uvedený poměr již podle odvolacího soudu nedovoluje učinit závěr o toliko nepatrném neúspěchu žalobce, jemuž by proto měly příslušet plné náklady.
32. Ohledně stanovení výše plných nákladů řízení žalobce před soudem prvního stupně odvolací soud předně odkazuje na výpočet provedený soudem prvního stupně, vůči němuž má jen ty připomínky, že výše odměny za převzetí zastoupení a podání žaloby, tj. dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 AT, nečiní 3 100 Kč (z tarifní hodnoty 50 000 Kč), ale 6 340 Kč (z tarifní hodnoty 130 938 Kč), a dále že žalobce vzal na úvod prvního jednání ve věci žalobu zpět o již zmíněných 62 697,20 Kč, pročež je namístě stanovit odměnu jeho advokáta za účast při tomto a dvou následujících jednáních soudu prvního stupně z tarifní hodnoty reflektující částečné zpětvzetí, tj. již jen z částky 68 240,80 Kč; odměna tedy činí 3 860/úkon, a za následující účast při jednání, při němž byl pouze vyhlášen rozsudek, 1 930 Kč.
33. Plné náklady řízení žalobce před soudem prvního stupně tedy činí nikoliv soudem prvního stupně určených 30 740,90 Kč, ale 40 914 Kč (odměna 26 190 Kč, náhrada hotových výdajů 1 800 Kč, náhrada za promeškaný čas 2 400 Kč, náhrada cestovních výdajů 3 423 Kč, náhrada za daň z přidané hodnoty 7 101 Kč). Z již výše vyložených důvodů přísluší žalobci jen 84,8% z této částky, tj. částka 34 695 Kč.
34. Pokud jde o náklady odvolacího řízení, i v něm byl žalobce převážně úspěšný, neboť s ohledem na poměr tarifních hodnot 58 260,80 Kč ku 9 980 Kč v jeho prospěch uspěl z 85,4%, a podle již zmíněného pravidla odečtu neúspěchu od úspěchu mu proto přísluší 70,8% jeho plných nákladů odvolacího řízení (§ 142 odst. 2 o. s. ř.). Ty sestávající z odměny advokáta za zastupování podle § 137 odst. 2 o. s. ř., § 6 odst. 1, § 7, § 8 odst. 1, § 9 odst. 4 písm. a) a § 11 odst. 1 AT za jeden v odvolacím řízení vykonaný úkon právní služby (účast při jednání odvolacího soudu) po 3 860 Kč úkon (vycházejí z tarifní hodnoty věci v odvolacím řízení 68 240,80 Kč), náhrady hotových výdajů advokáta podle § 13 odst. 3 AT za totéž ve výši 300 Kč, náhrady za promeškaný čas strávený cestou z místa sídla advokáta k jednání odvolacího soudu a zpět podle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 AT ve výši 600 Kč za šest půlhodin, náhrady cestovních výdajů advokáta podle § 13 odst. 1 a 4 AT, §§ 157 - 160 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a vyhlášky č. 333/2018 Sb. ve výši 1 141 Kč, a konečně náhrady za daň z přidané hodnoty, již je zástupce žalobce plátcem, v zákonné sazbě 21%, počítané podle § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř. z odměny a náhrad v celkové výši 5 901 Kč, a tedy činící 1 239 Kč. Plné náklady řízení žalobce před odvolacím soudem tedy činí 7 140 Kč. Z nich přísluší žalobci 70,8%, tj. částka 5 055 Kč.
35. Celkem tak na nákladech řízení před soudy obou stupňů přísluší žalobci částka 39 750 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jan Hlavatý.

36. O lhůtě k plnění ve výroku o nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 211 a § 160 odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř.; takto prodloužená pariční lhůta odpovídá podmínkám čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná při výplatě peněžních plnění řídí, přičemž odvolacímu soudu současně nejsou známy okolnosti, pro něž by bylo důvodné se domnívat, že stanovení delší lhůty k plnění oproti třídní zákonné lhůtě může způsobit žalobci jakoukoliv újmu.
37. O povinnosti žalované zaplatit náklady řízení k rukám advokáta žalobce bylo rozhodnuto podle § 211 a § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** přípustné dovolání.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo na nařízení exekuce.

Praha 29. května 2019

JUDr. Vladimír Fučík v. r.
předseda senátu